

Akkadiska (567 poäng)

Enuma elish ("när ovan") är en babylonisk skapelsemyt skriven på språket akkadiska med ett skriftspråk som kallas kilskrift. När forskare transkriberar kilskrift kan de använda ett system som är väldigt tydligt vad gäller vilka tecken som är nedskrivna, men detta system matchar inte uttal helt och hållet.

På de följande sidorna i detta problem hittas en tabell med de första 50 raderna av Enuma elish i kilskrift, samt tabeller med radernas teckensvis vetenskapliga transkription, ungefärliga uttal, och en översättning till svenska. Utöver det finns en tabell innehållandes rad 51-65 av Enuma elish, där varje rad har antingen kilskrift, transkription, eller uttal.

Uppgift 1 (300 poäng): Para ihop raderna 1-50 av kilskrift, transkription, uttal, och svensk översättning, listade i ihoppningstabell 1-4, med sina rätta motsvarigheter. Alla ihoppningar ger poäng, även om ni inte kan para ihop en hel rad.

Uppgift 2 (10 poäng): Förklara användningen av stora bokstäver i transkription av kilskrift.

Uppgift 3 (10 poäng): Förklara användningen av "{d}" i transkription av kilskrift.

Uppgift 4 (10 poäng): Förklara användningen av akut accent (´) och grav accent (`) i transkription av kilskrift.

Uppgift 5 (237 poäng): För rad 51-65, skriv det som saknas i tabell 5, förutom svensk översättning (så för de rader där det finns kilskrift skriver ni transkription och uttal, där det finns transkription skriver ni kilskrift och uttal, och där det finns uttal skriver ni transkription och kilskrift). Även inkompleta svar ger poäng. Observera att vissa ord, stavelser och kilskriftstecken som dyker upp i rad 51-80 inte förekommer i rad 1-50 och därmed inte går att transkribera.

Lycka till!

Akkadiska är ett gammalt mesopotamiskt språk som det finns spår av från ungefär 2500 f.Kr. och som dog ut ungefär 100 f.Kr.. Språket skrevs med kilskrift – världens äldsta kända skriftspråk – vilket skapades runt 3000 f.Kr. för att skriva ned det mesopotamiska språket sumeriska. I akkadiskt uttal representerar makron (ˉ) lång vokal, och t, s, h, och ´ representerar konsonanter i det akkadiska språket.

Översättningen från akkadiska till svenska som används i det här problemet är med tillåtelse från författare och förlag tagen ur boken Enuma elish : det babyloniska skapelseeposet av Ola Wikander.

–Linnea Ahlberg

Ihopparningstabell 1 (Kilskrift, omkastad ordning)

Nummer	Kilskrift
1	全圖米三〇〇〇今圖之畢〇米才江上〇
2	身才之圖五〇〇〇以公命圖五〇〇〇身今才
3	才才〇〇〇才才才才才才才才才才
4	才才才才才才才才才才才才才才才才
5	命命三才才才才才才才才才才才才才
6	上才上才上才上才上才上才上才上才上才
7	圖命今才圖上才上才上才上才上才
8	三才三才三才三才三才三才三才三才三才
9	才才才才才才才才才才才才才才才才
10	米公米米圖才才才才才才才才才才才才
11	米才江上〇〇〇〇上才上才上才上才上才
12	三命才才才才才才才才才才才才才才
13	圖才上才上才上才上才上才上才上才上才
14	上才上才上才上才上才上才上才上才上才
15	圖上才才上才上才上才上才上才上才上才
16	身才上才上才上才上才上才上才上才上才
17	身才上才上才上才上才上才上才上才上才
18	上才上才上才上才上才上才上才上才上才
19	上才上才上才上才上才上才上才上才上才
20	上才上才上才上才上才上才上才上才上才
21	全圖上才上才上才上才上才上才上才上才
22	上才上才上才上才上才上才上才上才上才
23	圖上才上才上才上才上才上才上才上才上才
24	米才上才上才上才上才上才上才上才上才
25	圖上才上才上才上才上才上才上才上才上才
26	圖上才上才上才上才上才上才上才上才上才
27	上才上才上才上才上才上才上才上才上才
28	上才上才上才上才上才上才上才上才上才
29	米●米三〇〇〇上才上才上才上才上才
30	上才上才上才上才上才上才上才上才上才
31	上才上才上才上才上才上才上才上才上才
32	上才上才上才上才上才上才上才上才上才
33	米●米命●上才上才上才上才上才上才
34	上才上才上才上才上才上才上才上才上才
35	上才上才上才上才上才上才上才上才上才
36	上才上才上才上才上才上才上才上才上才
37	上才上才上才上才上才上才上才上才上才
38	上才上才上才上才上才上才上才上才上才

Ihopparningstabell 1, forts.

Nummer	Kilskrift
39	
40	
41	
42	
43	
44	
45	
46	
47	
48	
49	
50	

Ihopparningstabell 2 (Transkription, omkastad ordning)

Nummer	Transkription
1	la i-ši ša-ni-na i-na DINGIR.MEŠ at-ḥe-e-šú
2	i-na šu-'-a-ri šu-'-du-ru qí-rib an-dúru-na
3	šap-liš am-ma-tum šu-ma la zak-rat
4	i-zu-uz-ma il-ta-si e-lu ḥar-me-ša
5	ti-amat an-ni-ta i-na še-me-e-ša
6	ZU.AB pa-a-šu i-pu-šam-ma
7	e-nu-ma e-liš la na-bu-ú šá-ma-mu
8	ḥul-li-qam-ma a-bi al-ka-ta e-ši-ta
9	il-li-ku-ma qu-ud-mi-iš ta-ma-tum ú-ši-bu
10	dal-ḥu-nim-ma šá ti-amat ka-ras-sa
11	im-tar-ša-am-ma ep-še-ta-šu-un e-li-ša
12	šu-ma la zuk-ku-ru ši-ma-tú la ši-i-mu
13	i-nu-šu ZU.AB za-ri DINGIR.DINGIR ra-bí-ù-tim
14	al-kám-ma ši-ri-iš ti-amat i ni-il-li-ik
15	lu-uš-ḥal-liq-ma al-kàt-su-nu lu-sa-ap-pi-iḥ
16	is-si-ma {d}mu-um-mu suk-kal-la-šu i-zak-kar-šu
17	{d}mu-um-mu suk-kal-lu mu-ṭib-ba ka-bat-ti-ia
18	im-tar-ša-am-ma al-kàt-su-nu e-li-ia
19	ur-ri-iš lu-ú šup-šu-ḥa-at mu-šiš lu-ú šal-la-at
20	an-šár {d}ki-šár ib-ba-nu-u e-li-šu-nu at-ru
21	{d}nu-dím-mud šá AD.MEŠ-šu šá-liṭ-su-nu šu-ma
22	ù ti-amat šu-qám-mu-mat i-na IGI-šu-un
23	suk-kal-lum la ma-gi-ru mi-lik mu-um-mi-šu
24	ù {d}a-num tam-ši-la-šú ú-lid {d}nu-dím-mud
25	an-šár {d}a-num bu-uk-ra-šu ú-maš-šil-ma
26	e-nu-ma DINGIR.DINGIR la šu-pu-u ma-na-ma
27	in-nen-du-ma at-ḥu-ú DINGIR.MEŠ.NI
28	ZU.AB-ma reš-tu-ú za-ru-šu-un
29	la ṭa-bat al-kát-su-nu šu-nu-ti i-ga-me-la
30	le-mut-ta it-ta-di a-na kar-ši-ša
31	is-si-ma mar-ši-iš ug-gu-gat e-diš-ši-ša
32	{d}a-num a-pil-šu-nu šá-nin AD.AD-šú
33	gu-uš-šur ma-'-diš a-na a-lid AD-šú an-šár
34	a-di ir-bu-ú i-ši-ḥu
35	{d}laḥ-mu {d}la-ḥa-mu uš-ta-pu-ú šu-mi iz-zak-ru
36	i-pul-ma {d}mu-um-mu ZU.AB i-ma-al-lik
37	A.MEŠ-šú-nu iš-te-niš i-ḥi-qu-ú-ma
38	pal-ka uz-nu ḥa-sis e-mu-qan pu-un-gul
39	la na-ši-ir ZU.AB ri-gim-šu-un
40	qu-lu liš-šá-kin-ma i ni-iš-lal ni-i-ni

Ihopparningstabel 2, forts.

Nummer	Transkription
41	mi-na-a ni-i-nu šá ni-ib-nu-ú nu-uš-ḥal-laq-ma
42	ib-ba-nu-ú-ma DINGIR.DINGIR qí-rib-šú-un
43	gi-pa-ra la ki-iš-šu-ru šu-ša-a la še-'-ú
44	mu-um-mu ti-amat mu-al-li-da-at gim-ri-šú-un
45	a-na ti-amat el-le-tam-ma i-zak-kar-ši
46	al-kât-su-nu lu šum-ru-ša-at-ma i ni-iš-du-ud ṭa-biš
47	ur-ri-ku UD.MEŠ uš-ši-bu MU.AN.NA.MEŠ
48	a-ma-a-ti im-tal-li-ku aš-šum DINGIR.DINGIR bu-uk-ri-šu-un
49	ur-ri-iš la šu-up-šu-ḥa-ku mu-ši-iš la ša-al-la-ku
50	e-šu-ú ti-amat-ma na-šir-šú-nu iš-tab-bu

Ihopparningstabel 3 (Uttal, omkastad ordning)

Nummer	Uttal
1	īzuz-ma iltasi elu ḥarmē-ša
2	ḥulliqam-ma ab-ī alkata ešita
3	urriš lū šupšuḥāt mūšiš lū šallāt
4	anum apil-šunu šanin abbē-šu
5	guššur ma' diš ana ālid abī-šu anšar
6	issī-ma mummu sukkallā-šu izakkar-šu
7	šuma lā zukkurū šīmātu lā šimū
8	issī-ma maršiš uggugat ēdišši-ša
9	urriku ūmū uššibū šanāti
10	ana Tiāmat elletam-ma izakkar-ši
11	imtaršam-ma alkat-sunu elī-ya
12	illikū-ma qudmiš tāmatum ūšibū
13	sukkallum lā māgiru milik mummi-šu
14	lā īši šānina ina ilāni aṭḥē-šu
15	innendū-ma aṭḥū ilāni
16	mē-šunu ištēniš iḥiqū-ma
17	u Tiāmat šuqammumat ina maḥrī-šun
18	inū-šu apsū zāri ilāni rabiūtīm
19	Tiāmat annīta ina šemē-ša
20	ibbanū-ma ilāni qirib-šun
21	šapliš ammatum šuma lā zakrat
22	mummu tiāmat muallidat gimrī-šun
23	dalḥu-nim-ma ša Tiāmat karas-sa
24	gipāra lā kiššurū šuša lā še'ū
25	anšar kišar ibbanū elī-šunu atrū
26	ina šu'āri šu'duru qirib anduruna
27	adi irbū išīḥū
28	qūlu l-iššakin-ma i nišlal nīni
29	imtaršam-ma epšeta-šun elī-ša
30	enū-ma eliš lā nabū šamamu
31	laḥmu laḥāmu uštāpū šumi izzakrū
32	mummu sukkallu muṭibba kabattī-ya
33	lā našir apsū rigim-šun
34	lemutta ittadi ana karši-ša
35	anšar anum bukra-šu umaššil-ma
36	urriš lā šupšuḥ-āku mūšiš lā šallāku
37	nudimmud ša abbē-šu šāliṭ-sunu šū-ma
38	l-ušḥalliq-ma alkat-sunu l-usappiḥ
39	īpul-ma mummu apsā imallik
40	alkatsunu lū šumrušatma i nišdud ṭabiš

Ihopparningstabel 3, forts.

Nummer	Uttal
41	u anum tamšīla-šu ūlid nudimmud
42	alkam-ma širiš Tiāmat i nillik
43	ēšū tiāmat-ma nāšir-šunu ištabbu
44	apsū-ma reštū zārū-šun
45	palka uznu ḥasīs emūqān pungul
46	lā ṭabat alkat-sunu šunūti igamela
47	enū-ma ilāni lā šūpū manāma
48	mīnā nīnu ša nibnū nušḥallaq-ma
49	amāti imtallikū aššum ilāni bukrī-šun
50	apsū pā-šu īpušam-ma

Ihopparningstabell 4 (Svensk översättning, rätt ordning)

Radnummer	Översättning
1	När ovan himlen inte hade kallats
2	och nedan jorden inte nämnts vid namn,
3	då Apsu, den förste, som avlade dem
4	och Mummu-Tiamat, som födde dem alla
5	blandade sina vatten till ett,
6	hade inga betesmarker samlats, inga stråbäddar fanns.
7	När inga gudar hade blivit till,
8	inga namn nämnts och inga öden bestämts,
9	då skapades gudarna i deras inre.
10	Lahmu och Lahamu blev till och kallades vid namn.
11	När de vuxit upp och blivit stora
12	skapades Anshar och Kishar och överträffade dem.
13	De gjorde dagarna långa, de lade år till år.
14	Anu, deras arvinge, överträffade sina fäder.
15	Anshar gjorde sin avkomling Anu till sin like,
16	och Anu avlade Nudimmud, sin avbild.
17	Nudimmud var sina fäders herre,
18	full av visdom, skicklig, och övermåttan stark,
19	storligen överträffade han sin farfader Anshar i styrka.
20	Han hade ingen like bland gudarna, sina bröder.
21	Gudarna, bröderna, slog sig samman.
22	De störde Tiamat, deras larm ekade.
23	De rörde upp Tiamats inre.
24	Med sin sång skapade de oro i Himlens boning.
25	Apsu kunde inte minska deras oljud
26	men Tiamat var tyst inför dem.
27	Deras verk var vidriga för henne.
28	Deras vägar var inte goda, men hon skonade dem.
29	Då ropade Apsu, han som avlade de stora gudarna,
30	på Mummu, sin ämbetsman, och talade till honom:
31	»Mummu, du ämbetsman som får mitt inre att må väl,
32	kom, låt oss gå till Tiamat!«
33	De gick och satte sig inför Tiamat.
34	De rådslog om gudarna, sin avkomma.
35	Apsu tog till orda,
36	han talade till Tiamat med hög röst:
37	»Deras vägar har blivit mig vidriga.
38	På dagen kan jag inte vila, på natten kan jag inte sova.
39	Jag skall förgöra och skingra deras vägar!

Ihopparningstabell 4, forts.

Radnummer	Översättning
40	Må tystnad råda, och må vi sova!«
41	När Tiamat hörde detta
42	blev hon vred och ropade till sin make.
43	Hon ropade plågat, rasande i sig själv,
44	men hon tryckte ned det onda i sitt inre:
45	»Skall vi förgöra det vi själva har skapat?
46	Deras vägar är verkligen vidriga, men låt oss stå ut!«
47	Mummu svarade och gav råd åt Apsu.
48	Ämbetsmannen var inte nöjd med sin skapares råd:
49	»Förgör, o min fader, deras upproriska vägar!
50	På dagen må du vila, på natten må du sova!«

